

УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра публічного управління та адміністрування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Мальований М. І.

« _____ » _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Державне та регіональне управління»

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність : 073«Менеджмент»

Факультет: Менеджменту

Умань-2019

Робоча програма «Державне та регіональне управління» для студентів спеціальності 073«Менеджмент» - Умань: Уманський НУС, 2019. - _____с.

«___» _____, 2019 року

Розробник: Чукіна Іванна Валеріївна, викладач

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування

Протокол від «___» _____ 2019 року № ____

Завідувач кафедри публічного управління та адміністрування
_____ (Петренко Н.О.)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

“___” _____ 2019 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту за напрямом професійного спрямування «Менеджмент організації і адміністрування», 073«Менеджмент»

Протокол від «___» _____ 2019 року № ____

Голова науково-методичної комісії факультету менеджменту

«___» _____ 2019р. _____ Гоменюк.М.О.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 07«Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: 073«Менеджмент»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання науковий реферат		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		6-й	
		Лекції	
	Освітній ступінь: бакалавр	18 год.	
		Практичні, семінарські	
		18 год.	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		54 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
	Вид контролю: залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 66,7 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головною метою вивчення дисципліни «Державне та регіональне управління» є формування у здобувачів вищої освіти сучасного мислення та спеціальних знань у галузі управління на національному та регіональному рівнях, набуття умінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень органів державної влади і місцевого самоврядування.

Завдання вивчення дисципліни «Державне та регіональне управління» є набуття таких компетентностей :

інтегральної:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

загальної:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- знання і критичне розуміння предметної області та професійної діяльності;
- здатність спілкуватися державною та іноземною мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність розробляти та управляти проектами;
- прагнення до збереження навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку суспільства;
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальних (фахових) :

- здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища;
- вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними;
- здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту;
- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Програмні результати навчання дисципліни «Державне та регіональне управління» є:

- демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства;
- застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації;
- демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи;
- демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства;
- виявляти навички організаційного проектування;
- мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації;
- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;
- виявляти навички організаційного проектування;
- застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації;

- описувати зміст функціональних сфер діяльності організації;
- застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації;
- демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації;
- спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами;
- демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи;
- ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» студенти повинні

знати:

- теоретико-методологічні засади формування загальнодержавної та державної політики;
- закономірності управління на державному та регіональному рівнях;
- особливості державного управління в різних сферах суспільного розвитку та на різних рівнях;
- основні теорії та школи управління і сутність багатofункціонального характеру державного управління та межі його здійснення;
- методичні та організаційні основи управління розвитком суспільства;
- існуючі моделі державного управління, вітчизняну систему та структуру органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх компетенції;
- законодавчі та нормативно-правові засади діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- зміст управлінської діяльності, функції державного управління, сутність інформатизації як комунікаційного процесу в державному управлінні, види комунікацій;
- психологічні аспекти в державному управлінні та сутність зв'язків з громадськістю в управлінській діяльності державного органу;
- концептуальні засади реформування системи державного управління та місцевого самоврядування, напрями вдосконалення управління національним та регіональним розвитком.

вміти:

- дискутувати, аргументовано обстоювати свої думки та переконання, правильно оцінювати, вибирати та аналізувати інформацію з різних джерел, робити правильні та обґрунтовані висновки;
- використовувати знання про статус і функції органів державної влади та місцевого самоврядування, визначати типи зв'язків між ланками структури системи організації виконавчої влади і державного управління в Україні;
- розрізняти типи структур управління, використовувати знання про сутність реформування організаційних структур державних органів;
- розмежовувати стадії управлінської діяльності, класифікувати функції державного управління за встановленою системою критеріїв; застосовувати методи управлінського контролю;
- визначати типи зв'язків між ланками структури системи організації виконавчої влади і державного управління в Україні.

3.Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління

Тема 1. Основи теорії державного управління

Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст. Державне управління як системне суспільне явище. Системні характеристики державного управління. Теорія систем та управління. Фундаментальні процеси управління: планування, організація, управління, зв'язок. Визначення моделі системи державного управління. Етапи формування моделі системи державного управління на основі системного підходу. Об'єкт державного управління та предмет вивчення.

Основні теорії державного управління: економічна теорія держави, теорія суспільного вибору (суспільний договір, «фіаско держави», мінімізація трансакційних витрат); теорія соціології (теорія держави, соціальна структура суспільства, соціальна мобільність, статус і статусні ролі); теорія менеджменту (теорія раціональної бюрократії, організовані структури управління, розподіл праці в управлінських структурах, державне адміністрування).

Еволюція дослідження предмета державного та регіонального управління. Державне та регіональне управління у системі суспільних наук, інші науки і галузі знань. Поняття, система та завдання державного та регіонального управління як навчальної дисципліни. Методи вивчення державного та регіонального управління. Мистецтво управління. Структура курсу «Державне та регіональне управління».

Тема 2. Державна влада та державне управління

Держава як суб'єкт управління суспільними процесами. Сутність сучасної держави. Основні риси держави. Категорія влади. Державна влада як складова державно-владного механізму. Поняття та сутність функцій державного управління. Види функцій державного управління. Реалізація функцій в державному управлінні: основні проблеми.

Державне управління як система, що розвивається. Рівні державного управління: загальнодержавне управління, управління на регіональному та місцевому рівнях. Суб'єкти та об'єкти державного та регіонального управління. Принципи державного управління, механізми їх прояву і використання.

Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення. Функціональна структура державного управління. Сутність і класифікація функцій державного управління. Характеристика загальних (основних) та спеціальних (спеціалізованих) функцій. Допоміжні функції. Основні напрями діяльності в системі державного управління.

Поняття та класифікація методів державного управління. Організаційно-розпорядчі (адміністративні) методи, їх переваги та недоліки. Економічні методи та їх інструменти. Правові методи. Соціально-психологічні та неформальні методи впливу.

Сутнісні характеристики (рисни) організаційної структури державного управління. Унітарна та федеративна організація державного управління. Основи побудови організаційної структури державного управління.

Моделі державного управління: світовий досвід. Структура державного управління у провідних країнах світу: інституційний, функціональний та організаційний аналізи; загальнодержавні, регіональні та місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії. Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці.

Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку

Державне регулювання економіки, його цілі, функції, об'єкти. Роль держави у розвитку підприємництва. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки. Конкурентна та інноваційно-інвестиційна політика держави, методи та

інструменти. Засоби впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери обігу і торгівлі. Управління зовнішньоекономічним сектором.

Особливості управління соціальною сферою. Соціальна політика держави: необхідність, сутність, цілі та принципи. Основні об'єкти та складові політики. Моделі соціальної політики. Методи впливу держави на розвиток соціальних відносин. Основні напрями соціальної політики держави щодо економічно активного населення. Діяльність держави щодо вразливих верств населення. Формування системи соціального захисту. Завдання державного регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури.

Державне управління в адміністративно-політичній сфері. Політика як наука, мистецтво і вид діяльності. Види політики держави, їх цілі, принципи формування, інструменти реалізації. Національна безпека та державне управління.

Специфіка управління у сфері культури та ідеології. Державне управління у сфері освіти, молодіжної політики, культури, науки, туризму, спорту, охорони здоров'я. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості. Державне управління і сфера особистого життя людини.

Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління

Система органів публічної влади. Законодавча влада в системі державного управління. Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження.

Державне управління і виконавча влада: поняття, співвідношення, взаємозв'язок. Роль виконавчої влади в управлінні. Види органів виконавчої влади та питання їх класифікації. Уряд і державне управління.

Судова влада в системі державного управління. Поняття і роль судової влади у суспільстві. Судові системи та судові органи. Здійснення судової влади.

Сутність і види контролю у суспільстві. Контрольна влада у системі управління, її органи та форми діяльності.

Особливості організаційної структури державного управління в зарубіжних країнах.

Тема 5. Державне управління на регіональному рівні

Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка. Історичні форми управління регіональним розвитком. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративних органів. Роль місцевого самоврядування у розвитку регіону.

Основні напрями регіонального управління: управління природно-ресурсним потенціалом регіону, управління фінансовими, трудовими ресурсами. Вплив органів державної влади на промислове і сільськогосподарське виробництво в регіоні, функціонування регіональних ринків. Управління інноваційною діяльністю. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону.

Механізми реалізації регіональної політики держави: інституційно-правові, організаційні, фінансово-економічні, соціально-психологічні. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону. Державні та регіональні програми. Історичний досвід та особливості функціонування та управління територій із спеціальним статусом.

Регіональне управління та місцеве самоврядування. Поняття та суть місцевого самоврядування. Його основні ознаки та принципи, моделі управління. Роль органів місцевого самоврядування у розвитку регіону. Централізація та децентралізація влади.

Змістовий модуль 2. Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні

Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні

Історичний досвід державного управління в Україні. Конституційна модель розподілу влади в Україні. Верховна Рада та державне управління. Інститут Президента та державне управління. Органи виконавчої влади України: загальна характеристика, управлінські зв'язки. «Субординація», «координація» і «реординація» між органами виконавчої влади.

Центральні органи виконавчої влади. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Регіональні органи виконавчої влади.

Місцеве самоврядування у державному управлінні України. Проблеми функціонування та напрями реформування.

Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні

Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) у системі державного управління. Історія формування і функціонування. Організаційна структура та завдання ЦОВВ, їх права, компетенція, функції.

Кабінет міністрів України як вищий орган виконавчої влади. Історичний аспект формування уряду України. Структура та порядок формування Кабінету міністрів України. Функціональні повноваження членів Кабінету міністрів України. Секретаріат Кабінету міністрів України, порядок формування, повноваження. Відповідальність Кабінету міністрів України. Акти Кабінету міністрів України.

Міністерства України та їх повноваження. Державні комітети (державні служби) України та інші центральні органи виконавчої влади: їх статус, функції.

Територіальні органи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція, функції. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.

Тема 8. Регіональні органи державного управління

Місцеві державні адміністрації в системі державного управління. Основні завдання, правовий статус, компетенція місцевих державних адміністрацій. Повноваження, порядок формування та роботи місцевих державних адміністрацій. Структура місцевих державних адміністрацій, їх діяльність. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.

Управління факультативними територіальними одиницями. Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.

Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні

Історичний аспект та конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Державна політика у сфері місцевого самоврядування. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні: територіальна громада, представницькі органи місцевого самоврядування. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування.

Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.

Громадянин в державному управлінні. Поняття і основні характеристики громадянства. Права, свободи і обов'язки громадян: система закріплення. Взаємовідносини громадян і органів державного управління.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усьо го	денна форма			
		у т.ч.			
1	2	л	п	сем	ср
2	3	4	5	6	
МОДУЛЬ 1. ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ					
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління					
Тема 1. Основи теорії державного управління		1	1		2
Тема 2. Державна влада та державне управління		1	1		2
Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку		1	1		3
Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління		1	1		3
Тема 5. Державне управління на регіональному рівні.		1	1		3
Підсумковий контроль засвоєння ЗМ1		4	4		12
Разом за змістовим модулем 1		9	9		25
Змістовий модуль 2. Конституційні засади побудови структур державного управління в Україні					
Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні		1	1		4
Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні		1	1		4
Тема 8. Регіональні органи державного управління		1	1		2
Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні.		1	1		4
Підсумковий контроль засвоєння ЗМ2		5	5		15
Разом за змістовим модулем 2		9	9		29
Усього годин	90	18	18		54

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах
		Денна форма
1	Тема 1. Основи теорії державного управління	2
2	Тема 2. Державна влада та державне управління	2
3	Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	2
4	Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління	2
5	Тема 5. Державне управління на регіональному рівні.	2
6	Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні	2
7	Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні	2
8	Тема 8. Регіональні органи державного управління	2
9	Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні.	2
Усього годин		18

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах
		Денна форма
1	Тема 1. Основи теорії державного управління	1
2	Тема 2. Державна влада та державне управління	1
3	Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	1
4	Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління	1
5	Тема 5. Державне управління на регіональному рівні.	1
6	Підсумковий контроль засвоєння ЗМ1	5
7	Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні	1
8	Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні	1
9	Тема 8. Регіональні органи державного управління	1
10	Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні.	1
11	Підсумковий контроль засвоєння ЗМ2	4
Усього годин		18

7. Самостійна робота

Для ефективного використання літератури й виконання позааудиторної контрольної роботи варто вести конспект підручників. Конспектування інших літературних джерел має рекомендаційний характер. За підручником конспектуються лише ті питання, які через обмежене число лекцій та практичних занять не знайшли відбиття в лекційних конспектах й у зошитах для практичних занять. На лекціях і практичних заняттях розглядається найбільш складний матеріал, представлений у питаннях для самопідготовки, які наведені до кожної

теми курсу. Усі інші питання, викладені в запропонованому підручнику конспектуються в зошиті для самостійних робіт.

Треба ознайомитися спочатку з основною (підручниками й навчальними посібниками), а потім з прикладною (монографіями і статтями) літературою. При цьому важливо вивчити насамперед книги, а потім статті (у першу чергу останніх років видання) - вітчизняні й закордонні.

Матеріал для конспектування доцільно оформляти в такій послідовності:

- 1) назва вивченої теми курсу;
- 2) конспект робіт з питань теорії організації (з вказівкою назви й сторінок першоджерела);
- 3) конспект вказаних вище питань підручника (виписують їхні заголовки і сторінки підручника);
- 4) конспект(за вибором студента) інших літературних джерел з даної теми (при цьому вказують їхніх авторів, назву, рік і місце видання, сторінки).

Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах
		Денна форма
1	Тема 1. Основи теорії державного управління	4
2	Тема 2. Державна влада та державне управління	4
3	Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	3
4	Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління	3
5	Тема 5. Державне управління на регіональному рівні.	3
6	Підсумковий контроль засвоєння ЗМ1	2
7	Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні	3
8	Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні	3
9	Тема 8. Регіональні органи державного управління	3
10	Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні.	3
11	Підсумковий контроль засвоєння ЗМ2	2
	Підсумковий модульний контроль з модуля 2 Державне та регіональне управління	4
	Усього годин	54

8. Індивідуальні завдання

З метою самостійного опрацювання частини програмного матеріалу, поглиблення знань та вдосконалення умінь і навичок, отриманих у процесі проведення лекційних та практичних занять, студенти мають виконувати індивідуальні завдання. Виконання індивідуального завдання передбачається для студентів денної форми навчання.

Індивідуальне завдання є складовою підсумкового контролю (відповідно до вимог до формування системи накопичення балів та обліку успішності здобувачів ступенів вищої освіти ЗНУ (Розпорядження № 42 від 31.08.2016)), вага якого складає 15 балів.

Індивідуальним завданням є самостійне опрацювання проблемних питань в межах тематики навчальної дисципліни та підготовка доповіді, тез або наукової статті з актуальної проблематики. Тема дослідження обирається студентом за його бажанням в межах тематики навчальної дисципліни.

Доповіді, тези або наукові статті повинні відповідати наступним вимогам:

- являють собою раніше неопубліковані наукові матеріали або практичні дослідження;

- є результатом наукового дослідження, проведеного з метою визначення конкретного об'єкта і всебічного, достовірного вивчення його структури, характеристик, зв'язків на основі розроблених у науці принципів і методів пізнання, а також отримання корисних для діяльності людини результатів, впровадження у виробництво з подальшим ефектом;

- містять наукове узагальнення, що дозволить встановити залежність і зв'язок між досліджуваними явищами і процесами і зробити наукові висновки – чим глибші висновки, тим вищим вважається науковий рівень дослідження в індивідуальному завданні;

- результати наукового дослідження, презентовані у виконаному індивідуальному завданні, повинні створювати основу для нових наукових розробок.

Переважним рівнем наукового дослідження, проведеного у індивідуальному завданні, є емпіричний рівень дослідження, елементами якого є факти, отримані за допомогою спостережень і експериментів і констатуючі якісні й кількісні характеристики об'єктів і явищ. Повторюваність і зв'язки між емпіричними характеристиками мають бути виражені за допомогою емпіричних законів, які мають імовірнісний характер.

Структура індивідуального завдання має включати наступні елементи із виділенням у тексті напівжирним шрифтом:

- **постановка проблеми** у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;

- **аналіз останніх досліджень і публікацій**, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття;

- **формулювання цілей статті** (постановка завдання);

- **виклад основного матеріалу** дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;

- **висновки** з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

- **перелік літературних джерел** – розташовується після тексту статті з підзаголовком **Список використаних джерел** і виконується мовою оригіналу (оформлюється за новими вимогами, які опубліковані у Бюлетні ВАК України, № 5, 2009):

http://vak.in.ua/files/bjuleten_vak_ukrajini_no_5_2009.pdf

Для автоматичного оформлення джерел скористайтеся посиланням: <http://vak.in.ua/do.php>;

Технічні вимоги до індивідуального завдання:

- Обсяг: 3-5 сторінок для тез; 10-18 сторінок для доповідей та наукових статей;

- Текст набраний у форматі А-4 текстовим редактором Microsoft Word for Windows, шрифтом Times New Roman №14 з міжрядковим інтервалом 1,5;

- Береги: ліворуч – 3 см, праворуч – 1,5 см, угорі та внизу – 2 см (для супровідних матеріалів);

- Сторінки без нумерації;

- Текст набирається без переносів, на всю ширину сторінки, використовуються парні лапки («»), розрізняються символи дефісу (-) і тире (–);

- Внутрітекстові посилання наводяться у квадратних дужках [2, с. 3-12];

- Рисунки й таблиці оформляються згідно з ДСТУ (орієнтація – книжкова).

Таблиці (шрифт тексту таблиць – Times New Roman, розмір – 12 пт.) та рисунки мають

порядкові номери та назви, що вказуються під кожною таблицею або ілюстрацією (наприклад, Рис. 1. Динаміка кількості організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, за галузями наук, од.);

- Формули (ретельно перевірені) подаються за допомогою редактора формул MS Equation; - Кількість таблиць, формул та ілюстрацій має бути мінімальною та доречною.

Індивідуальне завдання має бути подано на перевірку викладачеві до початку залікового тижня.

Результати наукових досліджень, висвітлені в індивідуальному завданні, оцінюються тим вище, чим вища науковість зроблених висновків і узагальнень, чим достовірніше вони й ефективніше.

Теми рефератів

1. Державне управління суспільним розвитком.
2. Організаційно-правові аспекти регіонального управління.
3. Сутність та особливості державної служби як соціального інституту.
4. Можливості уніфікації та використання типових управлінських рішень у державному управлінні.
5. Контроль в державному управлінні.
6. Державна інформаційна система в системі державного управління.
7. Демократія і бюрократія в державному управлінні.
8. Напрями удосконалення системи державного управління з урахуванням світового досвіду.
9. Державне управління як діяльність виконавчо-розпорядчого характеру.
10. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні.
11. Регіональне управління в загальній системі державного управління.
12. Основи побудови та реформування організаційної структури державного управління.
13. Взаємодія центральних, регіональних і місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування, розмежування їх функцій і повноважень.
14. Адміністративна реформа та проблеми підвищення ефективності діяльності органів державного управління.
15. Основні напрями державної регіональної політики.
16. Бюрократія, бюрократизм і корупція: взаємозв'язок, суперечності, проблеми.
17. Централізація та децентралізація в державному управлінні.
18. Система органів державної влади в Україні.
19. Взаємодія гілок влади в державному управлінні в Україні.
20. Державне управління в сфері охорони здоров'я.
21. Державне управління в сфері освіти і науки.
22. Державне управління в соціально-економічній сфері.
23. Державне управління в соціальній сфері в Україні.
24. Державне регулювання економіки в Україні.
25. Державне управління національною безпекою в Україні.
26. Громадянин в системі державного управління.
27. Менеджмент органу державної влади в Україні (на прикладі...)
28. Інформаційне та комунікаційне забезпечення діяльності органів державної влади (на прикладі...).
29. Зв'язки з громадськістю в системі діяльності органу державної влади.
30. Реформування системи державного управління в сучасних умовах.

9. Методи навчання

Сьогодні вже неможливо викладати дисципліни традиційно, коли у центрі навчального процесу знаходиться викладач, а студенти мовчки сприймають матеріал, слухають пояснення на лекціях або звітують на семінарських і практичних заняттях, виконують контрольні завдання, складають заліки, іспити, одержують оцінки за ті знання і

навики, які набули у процесі навчання. Впровадження інтерактивних методик у викладання дисципліни дає змогу докорінно змінити ставлення до об'єкта навчання, перетворивши його на суб'єкт. Студент стає співавтором лекції, семінарського заняття тощо. Підхід до учня, який знаходиться у центрі процесу навчання, ґрунтується на повазі до його думки, на спонуканні до активності, на заохоченні до творчості.

Даний метод навчання полягає насамперед у підвищенні навчально-виховної ефективності занять, і як наслідок - у значному зростанні рівня реалізації принципів свідомості, активності та якості знань, умінь і навичок, які набули учні. У працях зарубіжних педагогів цей новий підхід має назву "навчання за методом участі", "кооперативне навчання", коли створюється можливість обговорення кожної проблеми, доведення, аргументування власного погляду. Це сприяє не лише глибшому розумінню навчального матеріалу, а й розвитку мислення та мовлення. *Інтерактивне навчання* передбачає докорінну зміну методичних стереотипів, які сформувалися у викладачів.

При викладанні дисципліни «Теорія організації» використовуються наступні форми навчальної діяльності: фронтальна, парна, індивідуальна та групова.

Найпоширенішою є групова форма, яка є формою організації навчання в малих групах учнів, об'єднаних загальною навчальною метою за опосередкованого керівництва викладачем і в співпраці з учнями. Викладач у груповій навчальній діяльності керує роботою кожного студента опосередковано, через завдання, які він пропонує групі та які регулюють діяльність студентів.

Стосунки між викладачем та студентом набувають ознак співпраці, тому що педагог безпосередньо втручається у роботу груп тільки в тому разі, якщо в студентів виникає запитання і вони самі звертаються по допомогу до викладача. Це їхня спільна діяльність. Групова навчальна діяльність не ізолює учнів один від одного, а навпаки, дає змогу реалізувати природне прагнення до спілкування, взаємодопомоги й співпраці. Відомо, що студентам буває психологічно складно звертатися за поясненням до викладача і набагато простіше - до ровесників.

При викладанні лекційного матеріалу обов'язковим є використання презентацій що є гарною наочністю для студентів та дозволяє краще засвоїти матеріал.

10. Методи контролю

Поточний модульний контроль передбачає наступне - студент, відповідно до затвердженої робочої навчальної програми з дисципліни, виконує певні види навчальної роботи (відповідь на семінарських заняттях, реферат, кросворд, тестові завдання тощо), передбачені в кожному змістовному модулі, і захищає їх результати у встановлені терміни.

Оцінювання виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах за багатобальною та національною шкалою. При цьому можуть бути передбачені як заохочувальні так і "штрафні" бали (наприклад, за додержання встановлених термінів виконання різних видів навчальної роботи тощо).

Виконаний вид навчальної роботи зараховується студенту, якщо він отримав необхідну кількість балів, встановлену для дисципліни.

Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи в межах даного модуля, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

ф/н	Поточне тестування та самостійна робота																	Підсумковий тест	Сума
		Змістовий модульний 1									Змістовний модульний 2								
денна	тема	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	мк	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	мк		
	min	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	0,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	0,5	24	60
	max	4	4	4	4	4	4	4	2	4	4	4	4	4	4	4	2	40	100

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Основна

1. Авер'янов, В. Б. Державне управління : європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В. Б. Авер'янов. – К. : Юстиніан, 2007. – 288 с.
2. Воронкова, В. Г. Менеджмент в державних організаціях : навч. посіб. / В. Г. Воронкова. – К. : Професіонал, 2004. – 256 с.
3. Державне та регіональне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, А. Ю. Васіна та ін. ; за ред. А. Ф. Мельник. - Тернопіль, 2014. - 452 с.
4. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с.
5. Желюк, Т. Л. Державна служба : навч. посіб. / Т. Л. Желюк. – Луцьк : Професіонал, 2000. – 558 с.
6. Круш П.В., Кожемяченко О.О. Регіональне управління: навч. Посібник. – К.: ЦУЛ, 2016. – 248с.
7. Лазор, О. Д. Основи місцевого самоврядування : навч. посіб. / О. Д. Лазор. – К. : ЦУЛ, 2003. – 432 с.
8. Малиновський, В. Державне управління : навч. посіб. / В. Малиновський. – Луцьк : РВВ (Вежа) Вол. держ. ун -ту ім. Л. Українки, 2000. – 558 с.
9. Мельник, А. Ф. Державне управління : підручник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський. – К. : Знання, 2009. – 582 с.
10. Оболенський, О. Ю. Державна служба : підручник / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2006. – 472 с.
11. Оболенський, О. Ю. Державне управління та державна служба : слов.- довід. / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 478 с.
12. Організаційно-правові засади державного управління : навч. посіб. / М. М. Їжа, Т. І. Пахомова, Я. О. Різнікова ; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2008. – 310 с.
13. Ординський, В. Л. Управління в органах виконавчої влади : навч. посіб. / В. Л. Ординський, З. Р. Кисіль, М. В. Ковалів. – К. : ЦУЛ, 2008. – 296 с.
14. Якубовський, О. П. Державна влада і громадянське суспільство: система взаємодії : моногр. / О. П. Якубовський, Т. А. Бутирська. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2004. – 196 с.

Допоміжна

1. Гуманітарна парадигма в системі державного управління : моногр. / П. М. Петровський ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2008. – 252 с.
2. Державне управління : основи теорії, історія і практика : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко та ін. ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2009. – 392 с.
3. Державне управління як єдність діяльності та відносин : моногр. / Н. М. Мельтюхова ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. – Х. : Магістр, 2010. – 203 с.
4. Електронний документообіг у державному управлінні : навч. посіб. / І. В. Клименко та ін. ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : НАДУ; Х. : Форт, 2009. – 226 с.
5. Єпіфанов А. О. Управління регіоном : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. О. Єпіфанов, М. В. Мінченко, Б. А. Дадашев ; за заг. ред. А. О. Єпіфанова. – Суми : УАБС НБУ, 2008. – 361 с.
6. Забезпечення ефективності державного управління : теоретико-методологічні засади : моногр. / Л. Л. Приходченко ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. – Одеса : Оптимум, 2009. – 299 с.
7. Завдання до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» для студентів напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» усіх форм навчання / уклад. : Л. О. Мажник ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2013. – 35 с.
8. Знаки та символи в державному управлінні : моногр. / В. М. Дрешпак ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. – Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2010. – 336 с.
9. Кадрове забезпечення державного управління в Україні : моногр. / Т. Є. Кагановська ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Х. : ХНУ, 2010. – 360 с.
10. Менеджмент регіонального розвитку : моногр. / О. А. Андренко, Н. М. Богдан, О. В. Васильєв та ін. ; за ред. О. В. Васильєв, К. А. Фісун ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2010. – 375 с.
11. Менеджмент регіонального розвитку : навч. посіб. / О. В. Гладкий. – Київ : Академвидав, 2013. – 246 с.
12. Механізми державного управління соціальними проектами та програмами: теорія і методологія : моногр. / О. В. Пономаренко ; Донец. держ. ун-т упр. – Донецьк : Технопак, 2010. – 342 с.
13. Моделі ефективності державного управління : моногр. / В. С. Загорський та ін. ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2010. – 99 с.
14. Модернізація державного управління в контексті розвитку громадянського суспільства в Україні : моногр. / О. Г. Пухкал ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : Київ. ун-т, 2010. – 287 с.
15. Політичні партії як інститут державної політики та управління: теоретико-методологічний аналіз : моногр. / Л. Гонюкова ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : НАДУ, 2009. – 390 с.
16. Політологічні аспекти державного управління : навч. посіб. / М. П. Вавринчук ; Хмельн. ун-т упр. та права. – Хмельницький : Хмельниц. ун-т упр. та права, 2010. – 225 с.
17. Практикум з навчальної дисципліни «Державне та регіональне управління» : для студ. галузі знань 0306 «Менеджмент та адміністрування» всіх форм навчання / уклад. : Л. І. Піддубна ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 47 с.
18. Регіональне управління в контексті суспільного розвитку України : моногр. / А. М. Балашов ; Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя : КПУ, 2009. – 279 с.
19. Регіональне управління: інноваційний підхід : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. П. Бутко, О. О. Зеленська, С. М. Зеленський та ін. ; за заг. ред. М. П. Бутко ; Черніг. держ. технол. ун-т, Ун-т сучас. знань. – К. : Знання України, 2006. – 559 с.

20. Регіональний та муніципальний менеджмент : конспект лекцій / Л. Й. Аведян, К. С. Безгін ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2007. – 74 с.
21. Синергетичні моделі оптимізації системи державного управління : моногр. / І. І. Черленяк ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Ужгород : Ліра, 2010. – 654 с.
22. Система регіонального управління : світовий досвід і Україна : моногр. / М. М. Іжа ; Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – Одеса : Друкарський дім, 2011. – 368 с.
23. Соціокомунікативний механізм державного управління : теорія і практика моделювання : моногр. / С. А. Бронікова ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2010. – 344 с.
24. Статистичне забезпечення регіонального управління / В. І. Колеснік. – К. : Інформ.-аналіт. агентство, 2007. – 475 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>
2. Сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/>
3. Сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/>
4. Сайт Харківської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. □ Режим доступу : <http://www.kharkivoda.gov.ua/>
5. Сайт Конституційного Суду України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>
6. Сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/>
7. Сайт Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні [Електронний ресурс]. □ Режим доступу : <http://municipal.gov.ua/>
8. Урядовий веб-сай «Громадянське суспільство і влада» [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://civic.kmu.gov.ua/consult_mvc_kmu/news/article